

เลขรับที่ น. ๘๕/๒๕๐๔

เรื่อง การขับไล่ผู้บุกรุกที่ป่า

กฎหมาย ระเบียบ พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔

ป.ว.อ. มาตรา ๑๕, ๑๘๒

ป.ว.พ. มาตรา ๒๕๗, ๒๕๘

เมื่อศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และมีคำสั่งและคำบังคับให้จำเลยออกจากที่ป่าแล้ว หากจำเลยไม่ยอมออกก็ถือว่าจำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์ขอจะร้องขอให้ศาลบังคับคดี โดยบังคับให้จำเลยออกจากที่ป่าตามคำพิพากษา หากจำเลยยังไม่ยอมออกอีก โจทก์ขอที่จะยื่นคำขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังจำเลยได้

ในคดีฟ้องจำเลยเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ หากโจทก์ประสงค์จะให้ศาลสั่งให้จำเลยออกจากที่ป่า โจทก์จะต้องมีคำขอไปในฟ้องด้วย

ข้อเท็จจริงและปัญหา กรณป่าไม้หรือว่า (๑) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินคดีแก่ผู้ฝ่าฝืน มาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๑ และมีโทษตามมาตรา ๗๒ ตีร แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๖ จะดำเนินการขอให้ศาลสั่งในคำพิพากษาให้บุคคลผู้กระทำความผิดออกจากที่ป่านั้นอย่างไร และ (๒) เมื่อศาลได้มีคำสั่งในคำพิพากษาให้บุคคลผู้กระทำความผิดออกจากที่ป่าแล้วแต่บุคคลนั้นไม่ปฏิบัติตาม จะควรดำเนินการประการใด

คำวินิจฉัย ตามข้อหารือ ๑ หากประสงค์จะขอให้ศาลสั่งในคำพิพากษาให้บุคคลผู้กระทำความผิดออกจากที่ป่า โจทก์ต้องมีคำขอไปในฟ้องคดีอาญาที่หาว่าจำเลยได้กระทำความผิดนั้น (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๒ วรรค ๑)

ตามข้อหาข้อ ๒ เมื่อศาลได้มีคำสั่งและออกคำบังคับแล้ว จำเลยไม่ยอมออกจากที่ป่าตามคำบังคับ ถือได้ว่าจำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์ชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดี คือ ขอให้ศาลบังคับให้จำเลยออกจากที่ป่าตามที่ศาลสั่งไว้ในคำพิพากษา (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑) หากจำเลยยังไม่ยอมออกจากที่ป่าตามหมายบังคับคดีอีก โจทก์ชอบที่จะยื่นคำขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังจำเลยซึ่งไม่ยอมออกจากที่ป่าตามหมายบังคับคดีนั้นได้ โดยแสดงให้เห็นว่าจำเลยสามารถปฏิบัติตามที่ศาลสั่งไว้ในคำพิพากษาได้ และไม่มีวิธีบังคับอื่นใด (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๗, ๒๔๘)

หมายเหตุ การขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี น่าจะเป็นกรณีที่ศาลพิพากษาให้จำเลยตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีแพ่ง ซึ่งจะต้องมีการตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเข้าทำการยึด หรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ แต่กรณีนี้ไม่ใช่เรื่องที่จำเลยต้องชำระหนี้ตามคำพิพากษา จึงไม่จำเป็นต้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี เมื่อจำเลยไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ โจทก์ก็น่าจะขอให้ศาลจับกุมหรือกักขังจำเลยเพื่อบังคับให้ปฏิบัติตามคำบังคับไปได้เลย